

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**DRET I ÈTICA DE LA
COMUNICACIÓ I LA
INFORMACIÓ**

Coordinació: CARNICE MUR, MARGARIDA

Any acadèmic 2022-23

Informació general de l'assignatura

Denominació	DRET I ÈTICA DE LA COMUNICACIÓ I LA INFORMACIÓ			
Codi	101971			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Comunicació i Periodisme Audiovisuals	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	3		3
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	CARNICE MUR, MARGARIDA			
Departament/s	FILOLOGIA CATALANA I COMUNICACIÓ			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	150 hores, de les quals: 60 hores classes presencials (HP) 90 hores de treball autònom (TA)			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català, Anglès			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
CARNICE MUR, MARGARIDA	margarida.carnice@udl.cat	6	

Informació complementària de l'assignatura

Per tal de superar l'assignatura, cal aprovar l'examen final. L'avaluació és continua. A banda de l'examen i del projecte finals, en la nota compten la prova parcial i la participació d'altres activitats que s'aniran desenvolupant durant el curs (veure l'apartat d'Avaluació).

L'estudiantat s'ha de comprometre amb el Codi Ètic de la UdL

En cas de plagi, s'aplicarà el que estableix la "Normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters a la UdL".

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Identificar els conceptes, els principis ètics i les normes deontològiques que permetin a l'alumne construir-se una consciència professional adequadament formada, en la reflexió, l'entesa i la resolució dels conflictes ètics que planteja l'exercici de la seva activitat informativa-comunicativa.
- Aplicar a la producció de continguts comunicatius els codis d'autoregulació i els codis ètics professionals.
- Detectar els principals problemes ètics que genera la pràctica professional a l'àmbit dels mitjans de comunicació social.
- Demostrar coneixement de la legislació en l'àmbit de la comunicació social, i en concret pel que fa a la llibertat d'expressió i d'informació.
- Demostrar un coneixement del règim jurídic dels mitjans de comunicació.

Competències

Bàsiques

CB5. Saber desenvolupar les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Generals

CG3. Aplicar els coneixements teòrics en l'activitat pràctica.

Específiques

CE6. Desenvolupar un coneixement adequat de les polítiques de comunicació i la legislació pròpia de l'àmbit dels mitjans de comunicació.

CE7. Identificar i aplicar els fonaments ètics i la deontologia professional en l'exercici de les activitats relacionades amb els mitjans de comunicació.

CE10. Identificar les tradicions contemporànies en la creació de discursos informatius i no informatius

CE14. Identificar i aplicar les lògiques i habilitats narratives i expositives específiques dels continguts audiovisuals i interactius de caràcter informatiu i no informatiu.

Continguts fonamentals de l'assignatura

La professió periodística i, més en general, les professions relacionades amb la comunicació social, tenen una important incidència política, econòmica, social i cultural, que fa imprescindible interrogar-se sobre la responsabilitat dels professionals dels mitjans de comunicació i els principis ètics que inspiren el seu treball.

Aquest és l'objectiu de l'assignatura "Dret i ètica de la comunicació i la informació", on s'aborden els principis ètics que afecten la professió del periodista i comunicador, així com les diferents regulacions que se'n deriven.

L'assignatura combina la reflexió teòrica sobre l'ètica en general i l'ètica periodística i de la comunicació en particular, amb l'anàlisi de les principals regulacions que afecten la professió, i l'anàlisi de casos on es plantegen conflictes entre la pràctica periodística-comunicativa i els principis ètics, deontològics i legals que afecten aquestes professions.

Continguts:

1.Introducció: filosofia, ètica i dret.

La filosofia de la moral, l'ètica clàssica i l'ètica moderna. Introducció a les fonts del dret. Introducció als codis ètics.

2.- Ètica i responsabilitat professional en el camp de la comunicació

Els valors de les professions de la comunicació. Llibertats informatives, periodisme i democràcia. Llibertat creativa, audiovisual i cultura. Les TIC i nous conflictes ètics. Drets personals i límits a les llibertats informatives i de la comunicació.

3.- L'autoregulació

Els codis deontològics del periodisme. Altres codis i recomanacions: codis d'empresa i estatuts de redacció; recomanacions per al tractament de tragèdies personals; el tractament de la immigració i altres. Els organismes d'autoregulació del periodisme. L'autoregulació en les activitats audiovisuals. L'autoregulació de les plataformes digitals.

4.- La regulació de l'estat: lleis en l'àmbit de la informació i la comunicació

Les fonts de dret. Principis constitucionals. El secret professional. La clàusula de consciència. Informació i propaganda en períodes electorals. Transparència i accés a la informació. Els drets personals. Seguretat ciutadana i seguretat de l'Estat. El discurs de l'odi. Protecció de la infància. Regulació de l'audiovisual. Regulació dels serveis de la societat de la informació.

Eixos metodològics de l'assignatura

- Classes teòriques: Exposició dels continguts de l'assignatura en sessions magistrals
- Sessions pràctiques: Sessions de debat en grups reduïts que investiguen un tema mitjançant diàleg, discussió i activitats pràctiques per aprofundir sobre temes monogràfics.
- Conferències: conferències de professionals i acadèmics que desenvolupen algun aspecte de l'assignatura (activitat lligada a la programació de la Setmana de la Comunicació a la UdL i altres activitats si s'escau).
- Treball en grup: Activitat d'aprenentatge a través de la col·laboració entre els membres del grup.
- Estudi de casos: Mètode emprat per a estudiar una institució, un problema, etc, de manera contextual i detallada.
- Lectures: Treball individual dels estudiants per a la preparació de la matèria

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Activitat	Hores Presencials	Hores no presencials autònomes
Classe magistral	24	
Seminari, debat, altres	24	10
Lectures		20
Preparació d'activitats	4	10
Treball en grup	4	30
Examen	4	20
TOTAL	60	90

Sistema d'avaluació

Sistema d'avaluació continuada:

- Prova escrita (individual) (20 %)
- Examen (individual) (30 %)
- Projecte final (en grup) (40 %)
- Activitats de classe-Participació (10 %)

Els estudiants que combinin els seus estudis amb una feina a temps complet o una feina a temps parcial amb horari coincident amb les classes tenen dret a demanar l'avaluació alternativa en un termini de 5 dies des del començament del semestre. Per més informació, envieu un correu electrònic a academic@lletres.udl.cat o adreceu-vos a la Secretaria de la Facultat de Lletres”.

Sistema d'avaluació alternativa (100%)

- Examen final (50%)
- Projecte final (individual) (50 % de la nota final)

Bibliografia i recursos d'informació

Alsius, Salvador (1998) *Ètica i periodisme*. Barcelona: Pòrtic.

Alsius, Salvador i Francesc Salgado (2014) *La ètica informativa vista por los ciudadanos*. Barcelona: Editorial UOC.

Aristòtil (1995) *Ètica nicomáquea; Ètica eudemia*. Madrid: Gredos

- Azurmendi, Ana. (2011) *Derecho de la comunicación*. Barcelona: Bosch.
- Balaguer, Maria Luisa (2013) *Derecho de la información y de la comunicación*. Madrid: Tecnos
- Bauman, Zygmunt (2009) *Ética posmoderna*. Madrid: Siglo XXI
- Beker, Marilyn (2003) *Screenwriting With a Conscience: Ethics for Screenwriters*, New York: Routledge.
- Bilbeny, Norbert (2012) *Ètica del periodisme*. Barcelona: Ed. Universitat de Barcelona.
- Carreres, Lluís de (2008) *Las normas jurídicas de los periodistas*. Barcelona: UOC.
- Couldry, Nick, Mirca Madianou, and Amit Pinchevski (2000). *Ethics of media: An introduction*. Palgrave Macmillan UK, 2013.
- Habermas, Jürgen (2008) *Conciencia moral y acción comunicativa*. Madrid: Trotta.
- Himanen, Pekka (2004) *La ética hacker y el espíritu de la Sociedad de la información*. Madrid: Destino.
- Kant, Immanuel (1984) *Fundamentació de la metafísica dels costums*. Barcelona: Laia.
- Levi, Simona (2019) *#Fake You: fake news y desinformación*. Barcelona: Rayo Verde
- López Talavera, María del Mar (2013) *Ètica en los medios de comunicación: Prensa, radio, TV y cine*. Barcelona: UOC
- McBride, Kelly and Tom Rosenstiel (2013) *The new ethics of journalism. Principles for the 21st century*. Thousand Oaks: Sage
- Mill, Stuart (1983) *Sobre la llibertat*. Barcelona: Laia.
- Müller, Denis (2014) *Journalist ethics for the digital age*. London: Caribe Publications
- Pérez Fuentes, Juan Carlos (comp.) (2004) *Ètica periodística. Principios, códigos deontológicos y normas complementarias*. Bilbao: UPV.
- Platón (2008) *Diálogos: Protágoras, Gorgias, Menón*. Madrid: Edaf.

FONTS DE DRET:

- UNESCO Declaració Universal De Drets Humans (1948)
https://www.un.org/es/documents/udhr/UDHR_booklet_SP_web.pdf
- Constitució espanyola (1978)
https://www.congreso.es/docu/constituciones/1978/1978_cd.pdf
- Ley General del Comunicación Audiovisual (BOE, 2022)
<https://www.boe.es/buscar/pdf/2022/BOE-A-2022-11311-consolidado.pdf>

CODIS ÈTICS:

- UNESCO. Principis internacionals d'ètica professional del periodisme (1983)

<https://research.tuni.fi/ethicnet/country/international-principles-of-professional-ethics-in-journalism/>

- Federació Internacional de Periodistes (FIP). Carta Mundial d'Ètica per a Periodistes (2019)

<https://www.ifj.org/es/quien/reglas-y-politica/carta-mundial-de-etica-para-periodistas.html>

- Consell d'Europa. Codi Europeu de Deontologia del Periodisme (1993)

<https://periodistasandalucia.es/wp-content/uploads/2017/01/CodigoEuropeo.pdf>

- Federació d'Associacions de Periodistes d'Espanya (FAPE). Codi deontològic de la professió periodística (1993)

<https://fape.es/home/codigo-deontologico/>

- Col·legi de Periodistes de Catalunya. Declaració de Principis de la Professi3 Periodística (1992)

<https://www.periodistes.cat/codi-deontologic>